

สรุปและวิเคราะห์ข่าวประจำวันวันที่ 9 มีนาคม 2558

เรียน ผอ. สคร.5 /รองผู้อำนวยการฯ/นักวิชาการสาธารณสุข/เครือข่ายสื่อมวลชน

กลุ่มสื่อสารความเสี่ยง ฯ สคร.5 ขอรวบรวมและสรุปวิเคราะห์ข่าวที่อาจจะมีผลกระทบต่อ
กรมควบคุมโรค มีรายละเอียดดังนี้

วันที่ /แหล่งข่าว	ประเด็นข่าว	วิเคราะห์ข่าว
<p>สำนักงานสาธารณสุข และประชาสัมพันธ์ 9 มี.ค. 2558</p>	<p>สธ. ย้ำประชาชนไทยไม่มี “โรคไข้กาฬหลังแอ่น” ระบาดไทยพบผู้ป่วย น้อยมาก ปีละ 20 - 30 ราย</p> <p>กระทรวงสาธารณสุข ย้ำประชาชน ประเทศไทย ไม่มีโรคไข้กาฬหลัง แอ่นแพร่ระบาดไทยพบผู้ป่วยประปราย น้อยมากปีละ 20-30 ราย แนวโน้มลดลงเรื่อยๆ โรคนี้ติดต่อกันยากและมียารักษาให้ หายขาด แนะนำวิธีให้ป้องกันโรค คือ พักผ่อนออกกำลังกาย หมั่นล้างมือ ด้วยน้ำและสบู่บ่อยๆ หากสงสัยป่วย เช่น มีไข้สูง ปวดศีรษะ อาเจียน มี รอยผื่นเลือดออกใต้ผิวหนัง หรือสงสัยว่าสัมผัสกับผู้ป่วย ควรรีบไปพบ แพทย์ หรือสอบถามสายด่วนกรมควบคุมโรค 1442</p> <p>จากกรณีที่พบหญิงกัมพูชา ป่วยและเสียชีวิตจากโรคไข้กาฬหลัง แอ่น ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2558 นั้น ความคืบหน้าใน เรื่องนี้ วันนี้ (8 มีนาคม 2558) นายแพทย์ณรงค์ สหเมธาพัฒน์ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ให้สัมภาษณ์ว่า โรคไข้กาฬหลังแอ่น ไม่ใช่โรค ใหม่ พบได้ทั่วโลกเกิดจากเชื้อแบคทีเรียที่มีชื่อว่าในซิเรีย มีนิงจิติส (Neisseria meningitides) สถานการณ์ในประเทศไทย ขณะนี้พบได้น้อย มาก ซึ่งเป็นผลมาจากระบบการควบคุมป้องกันที่ดี พบผู้ป่วยประปรายปี ละ 20-30 ราย ในช่วง 5 ปีหลังนี้ พบน้อยกว่า 20 ราย เสียชีวิตประมาณ 2 ราย ประชาชนจึงไม่ต้องวิตกกังวล กรณีที่มีชาวกัมพูชาป่วยและเสียชีวิต ที่จ.ฉะเชิงเทรานั้น กระทรวงสาธารณสุขได้ให้ทีมสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา สระแก้ว และประสานงาน กับสำนักอนามัย กทม. ออกสอบสวน ติดตามเฝ้าระวังผู้สัมผัสใกล้ชิดกับ ผู้เสียชีวิต เพื่อควบคุมป้องกัน การแพร่เชื้อไว้ทั้งหมดแล้ว โดยเฝ้าระวัง อาการเป็นเวลา 10 วัน ตามระบบ โรคนี้มียาป้องกันและมียารักษา หายขาด</p> <p>ด้านนายแพทย์โสภณ เมฆธน อธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า กรม</p>	<p>แนวทางการดำเนินงาน ได้เผยแพร่ข้อมูลโรคไข้ กาฬหลังแอ่น ไปยัง เครือข่ายสื่อสารสาธารณะ -ได้แจ้งผู้บริหารและ เครือข่ายสื่อมวลชนแล้ว</p>

	<p>ควบคุมโรคได้เฟ้าระวังโรคไข้กาฬหลังแอ่นต่อเนื่อง จำนวนผู้ป่วยลดลง ไม่มีการระบาดเป็นกลุ่มก้อน ในปี 2558 นี้ สำนักกระบาดวิทยา รายงาน ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค.- 12 ก.พ. 2558 พบมีผู้ป่วยทั่วประเทศ 2 ราย ที่ปัตตานี และกรุงเทพมหานคร ไม่มีผู้เสียชีวิต โรคนี้ติดต่อได้โดยการสัมผัสใกล้ชิด ทางน้ำมูก น้ำลาย สารคัดหลั่งต่างๆของผู้ป่วย อาการป่วยคือ เริ่มจาก มีไข้สูง ปวดศีรษะ อาเจียน ชัก คอแข็ง เนื่องจากเชื้อหุ้มสมองอักเสบอย่างรุนแรง ส่วนใหญ่จะมีจุดเลือดออกใต้ผิวหนังเป็นจุดแดงทั่วตัว ต่อมาเปลี่ยนเป็นจุดสีคล้ำ จนกลายเป็นสะเก็ดสีดำ จึงเรียกว่าไข้กาฬหลังแอ่น เชื้อมีระยะฟักตัว 2-10 วัน นานสุด 11 วัน</p> <p>“โรคไข้กาฬหลังแอ่นเป็นได้กับคนทุกกลุ่มอายุ มักพบในเด็กมากกว่าผู้ใหญ่ โดยเฉพาะเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งมักเป็นกลุ่มที่สุขอนามัยไม่ดี ร่างกายอ่อนแอ มีภูมิคุ้มกันโรคน้อย โรคนี้ติดต่อกันยาก ยกเว้นคนใกล้ชิด รักษาหายได้มียาฆ่าเชื้อ ซึ่งเป็นยาปฏิชีวนะที่มีใช้ในโรงพยาบาลทั่วประเทศ” นายแพทย์โสภณกล่าว</p> <p>นายแพทย์โสภณ กล่าวต่อว่า ในการป้องกันโรค ประชาชนต้องพักผ่อนออกกำลังกายเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงและควรหมั่นล้างมือด้วยน้ำ และสบู่บ่อยๆ ผู้ที่มีอาการไอ ไม่ว่าจะป่วยเป็นโรคใดๆก็ตาม ต้องคาดหน้ากากอนามัย เพื่อป้องกันเชื้อแพร่กระจายไปสู่คนอื่นๆ โรคนี้มักมีการระบาดในบางพื้นที่ เช่น ที่ตะวันออกกลางหรือแอฟริกา หากจำเป็นต้องเดินทางในเขตที่มีการระบาด ควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคก่อนเดินทาง ทั้งนี้หากประชาชนที่สงสัยอาจสัมผัสกับผู้เสียชีวิต มีอาการป่วย มีไข้สูง ปวดศีรษะ อาเจียน มีรอยคันเลือดออกใต้ผิวหนัง ควรรีบไปพบแพทย์ สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สายด่วนกรมควบคุมโรค 1422</p>	
<p>สำนักงานสารนิเทศ และประชาสัมพันธ์ 9 มี.ค. 2558</p>	<p>สธ.เตือนระวัง 6 โรคติดต่อจากอาหารและน้ำในช่วงภัยแล้ง !! ปีนี้พบผู้ป่วยแล้วกว่า 1.7 แสนราย</p> <p>กระทรวงสาธารณสุข เตือนประชาชน ระวังโรคติดต่อที่มาพร้อมภัยแล้งและน้ำร้อน ที่พบบ่อย 6 โรค คือ อหิวาตกโรค อาหารเป็นพิษ อุจจาระร่วง ไทฟอยด์ บิด และไวรัสตับอักเสบ เอ เผยปีนี้ ตั้งแต่ 1 มกราคมถึงสิ้นเดือน กุมภาพันธ์ 2558 พบผู้ป่วยแล้วกว่า 170,000 ราย ให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทั่วประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่ประสบภัยแล้งขณะนี้ มีประมาณ 4,300 กว่าหมู่บ้าน คุมเข้มมาตรฐานน้ำดื่ม น้ำประปา น้ำแข็ง ไอศกรีม ความสะอาดตลาดสด ส้วมสาธารณะ ห้องครัว และประชาชนยึดหลัก กินอาหารปรุงสุกใหม่ๆ ใช้ช้อนกลาง หมั่นล้างมือ ดื่ม</p>	<p>แนวทางการดำเนินงาน ได้จัดทำข่าวแจกเดือน มีนาคม เรื่อง น้ำร้อน อาหารงานบุญเสี่ยงท้องร่วง สคร.5 แนะนำร้อน ช้อน กลาง ล้างมือ ช่วยลดป่วย เพื่อไปยังเครือข่ายสื่อสาร สาธารณะ 2,000 แห่ง -ได้แจ้งผู้บริหารและ เครือข่ายสื่อมวลชนแล้ว</p>

น้ำสะอาดหรือน้ำดื่มสุก

ศาสตราจารย์นายแพทย์รัชตะ รัชตะนาวิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ให้สัมภาษณ์ว่า ในช่วงฤดูร้อน สภาพอากาศที่ร้อนอบอ้าวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จะมีผลทำให้เชื้อโรค โดยเฉพาะเชื้อแบคทีเรียเจริญเติบโตได้ดี ประชาชนเสี่ยงเจ็บป่วยง่ายขึ้น ที่พบบ่อยในช่วงฤดูแล้ง และหน้าร้อนคือโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ มี 6 โรค คือ อหิวาตกโรค อาหารเป็นพิษ อุจจาระร่วง ไทฟอยด์ บิด และไวรัสตับอักเสบบี โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ประสบภัยแล้ง ขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำสะอาดหรือขาดแคลนน้ำใช้ ซึ่งขณะนี้ มีประมาณ 18 จังหวัด 4,300 กว่าหมู่บ้าน จะมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดการระบาดของโรคดังกล่าว มากกว่าพื้นที่อื่นๆ

ศาสตราจารย์นายแพทย์รัชตะ กล่าวว่า กระทรวงสาธารณสุข ได้มอบหมายให้กรมควบคุมโรค เฝ้าระวังสถานการณ์การเจ็บป่วยของประชาชน ให้กรมอนามัยรณรงค์เรื่องความสะอาดห้องน้ำห้องส้วมตามสถานที่สาธารณะ ตลาดสด ร้านอาหารทุกประเภท ให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ควบคุมมาตรฐานการผลิตน้ำดื่มบรรจุขวด น้ำแข็ง และไอศกรีม ซึ่งเป็นอาหารที่ประชาชนโดยเฉพาะเด็กๆ นิยมบริโภคในหน้าร้อน และให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทั่วประเทศ รณรงค์ความสะอาดร้านอาหาร โรงงานผลิตน้ำดื่ม แหล่งผลิตน้ำประปา โรงงานผลิตน้ำแข็ง ไอศกรีม ตลาดสด และส้วมสาธารณะที่อยู่ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเฝ้าระวังโรค หากมีรายงานผู้ป่วยให้ส่งทีมสอบสวนโรคเคลื่อนที่เร็ว ลงไปควบคุมป้องกันโรคทันที เพื่อไม่ให้โรคแพร่ระบาด

ด้านนายแพทย์โสภณ เมฆธน อธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า สถานการณ์ของโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ 6 โรค ในปี 2557 พบผู้ป่วยรวมทั้งหมด 1,252,259 ราย เสียชีวิต 9 ราย โรคที่พบผู้ป่วยมากอันดับ 1 ได้แก่อุจจาระร่วง จำนวน 1,107,169 ราย เสียชีวิต 9 ราย รองลงมาโรคอาหารเป็นพิษ 134,549 ราย โรคบิด 8,120 ราย โรคไทฟอยด์ 1,955 ราย โรคไวรัสตับอักเสบบี เอ 454 ราย และโรคอหิวาตกโรค 12 ราย ส่วนในปี 2558 นี้ ตั้งแต่ 1 มกราคม ถึงสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ พบผู้ป่วย 6 โรครวม 176,804 ราย เสียชีวิต 1 ราย โดยโรคที่พบมากอันดับ 1 ได้แก่โรคอุจจาระร่วง 156,121 ราย รองลงมาโรคอาหารเป็นพิษ 19,612 ราย โดยพบผู้ป่วยได้ทุกวัย ผู้ใหญ่พบได้เกือบร้อยละ 60 ส่วนในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ขวบ พบได้ร้อยละ 29

นายแพทย์โสภณกล่าวต่อว่า หลักปฏิบัติง่ายๆ ให้ปลอดภัยจากโรคติดต่อทางอาหารและน้ำดื่ม ขอให้ยึดหลักกินร้อน ช้อนกลางและล้าง

มือ โดยรับประทานอาหารที่ปรุงสุกด้วยความร้อน ใช้ช้อนกลางตักอาหารร่วมกัน ล้างมือทุกครั้งก่อนกินอาหารและหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วม ทำความสะอาดครัวปรุงอาหารให้ถูกสุขลักษณะ ดื่มน้ำที่สะอาดหรือน้ำดื่มสุก อาหารที่ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในช่วงฤดูร้อน ได้แก่ อาหารที่มีกะทิเป็นส่วนผสม เนื่องจากจะบูดเสียง่าย รวมทั้งอาหารทะเล ส้มตำ ยำต่างๆ อาหารปรุงสุกๆดิบๆ เช่น ลาบ ก้อย หรืออาหารที่มีแมลงวันตอม ทั้งนี้ตลอดฤดูร้อนปีนี้ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม กรมควบคุมโรคได้จัดเตรียมทีมสอบสวนโรคเคลื่อนที่เร็วไว้กว่า 2,700 ทีมทั่วประเทศ สามารถลงพื้นที่ควบคุมโรคที่เกิดจากภัยแล้งภายใน 24 ชั่วโมง

“อยากขอเตือนพ่อค้าแม่ค้า ที่ขายอาหารตามสั่ง อย่าแช่เย็นอาหารดิบไม่ว่าจะเป็นเนื้อสัตว์ ผักสด หรือน้ำดื่มบรรจุขวดในถังเดียวกับน้ำแข็งที่ใช้บริโภค เพราะเชื้อโรคที่ติดมากับอาหารดิบเหล่านี้ จะปนเปื้อนในน้ำแข็งทำให้เกิดโรคอุจจาระร่วงได้ และพบได้บ่อยมาก เนื่องจากในช่วงที่มีอากาศร้อน ประชาชนจะมีการบริโภคน้ำแข็งสูงกว่าปกติ 3-5 เท่าตัว” นายแพทย์โสภณกล่าว

สำหรับอาการป่วยของโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ อาการของผู้ป่วยจะคล้ายๆกัน มักถ่ายอุจจาระเหลวเป็นน้ำหรือมีมูก ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน ในการดูแลผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงต่างๆไป ขอให้รับประทานอาหารตามปกติ ไม่ควรงดอาหาร เพื่อให้มีสารอาหารที่จำเป็นไปเลี้ยงอวัยวะต่างๆในร่างกาย และควรเป็นอาหารอ่อน ย่อยง่าย เช่น ข้าวต้ม โจ๊ก แกงจืดและให้ดื่มน้ำตาลเกลือแร่โออาร์เอสแทนน้ำ หากอาการไม่ดีขึ้น ยังถ่ายบ่อย อาเจียน รับประทานอาหารไม่ได้ กระหายน้ำมากกว่าปกติ มีไข้สูง หรือถ่ายอุจจาระเป็นมูกปนเลือด ให้รีบไปพบเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือแพทย์

ส่วนการดูแลเด็กเล็กที่อุจจาระร่วง ขอให้ผู้ปกครองป้อนอาหารเหลวบ่อยๆ เช่น น้ำข้าวต้ม น้ำแกงจืด และกินนมแม่ได้ตามปกติ กรณีของเด็กที่กินนมผสม ให้เจือจางนมผสมเหลือครึ่งหนึ่งของปกติที่เคยได้รับ จิบน้ำละลายผงน้ำตาลเกลือแร่บ่อยๆ และให้อาหารที่ย่อยง่าย เช่น โจ๊ก ข้าวต้ม อาการเด็กจะค่อยๆ ดีขึ้นเป็นปกติได้ภายใน 8-12 ชั่วโมง หากอาการไม่ดีขึ้น เช่น ถ่ายเหลวไม่หยุด เด็กซึมลง ปากแห้งมาก ปัสสาวะสีเหลืองเข้มให้พาไปพบแพทย์โดยเร็ว โดยเฉพาะในผู้สูงอายุและเด็กเล็ก ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความต้านทานโรคน้อย เสี่ยงชีวิตได้ง่ายกว่ากลุ่มอื่น